

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/139829,Obnazenie-rosyjskiej-manipulacji-Jency-1920-konferencja-prasowa-IPN.html>
25.04.2024, 16:52

Obnazenie rosyjskiej manipulacji - „Jeńcy 1920” - konferencja prasowa IPN

11 marca 2021 r. w Centrum Edukacyjnym IPN im. Janusza Kurtyki „Przystanek Historia” w Warszawie odbyła się konferencja prasowa, podczas której zaprezentowano publikacje IPN „Jeńcy 1920” i „Rok 1920 w literaturze polskiej. Zarys monograficzny”. W wydarzeniu wzięli udział prezes IPN dr Jarosław Szarek, dyrektor Biura Badań Historycznych prof. Marek Wierzbicki oraz dyrektor Biura Edukacji Narodowej Adam Hlebowicz. Retransmisja na kanale IPNtv

Prezes IPN dr Jarosław Szarek zaznaczył, że publikacja „Jeńcy 1920” w języku rosyjskim i polskim demaskuje kłamstwo. Kiedy w 1990 r. ZSRS przyznawał się do popełnienia Zbrodni Katyńskiej, natychmiast stworzono kłamliwą historię o rzekomych polskich zbrodniach na bolszewickich jeńcach w 1920 r.

Szef Instytutu Pamięci Narodowej zwrócił też uwagę na publikację „Rok 1920 w literaturze polskiej. Zarys monograficzny” z serii „Literatura i Pamięć”. Książka jest pierwszym tak obszernym opracowaniem tematu wojny polsko-bolszewickiej w naszym piśmiennictwie. W publikacji omówione zostały najważniejsze dzieła poświęcone tej problematyce, od Stefana Żeromskiego przez Stanisława Rembeka i Józefa Mackiewicza, na Wiesławie Helaku kończąc. Przypominano też wiele, często znakomitych, tekstów, które zostały skazane na zapomnienie w czasach PRL. Publikacja, dzięki Ministerstwu Edukacji i Nauki trafiła do każdej średniej szkoły, dzięki czemu może inspirować zarówno nauczycieli, jak i uczniów – dodał Prezes IPN.

Dyrektor Biura Badań Historycznych prof. Marek Wierzbicki podczas swojego wystąpienia podkreślił, że publikacja napisana została w sposób niezwykle profesjonalny. – Składa się z trzech artykułów naukowych. – Dr Maciej Korcuć napisał o dziejach kłamstwa katyńskiego, pokazując jego rolę jako jednego z fundamentów rosyjskiej polityki zagranicznej i wewnętrznej.

Artykuł prof. Waldemara Rezmera, oparty o archiwalia polskie i rosyjskie, pokazuje los polskich jeńców 1920 na terenie Rosji bolszewickiej. Autor pokazał też proces zabijania polskich jeńców w czasie samej wojny 1920 roku. Dokładnie przeanalizował źródła sowieckie pokazując, jak różnie poszczególni dowódcy oraz świadkowie po stronie rosyjskiej pokazywali te same wydarzenia.

W trzecim tekście „Jeńcy sowieccy w niewoli w Polsce w latach 1919–1921” prof. Zbigniew Karpus, pokazuje jak złożone były wówczas problemy, jakich doświadczały polskie władze przy traktowaniu jeńców rosyjskich. Polska była wtedy w okresie dopiero formowania się państwowości, panowała ogromna bieda i głód po I wojnie światowej, zarazy. To one dziesiątkowały jeńców.

Dyrektor BBH na zakończenie wystąpienia podkreślił, że nie było mordowania jeńców rosyjskich w czasie wojny i po wojnie 1920 roku na terenie Polski. Twierdzenia tego rodzaju są jedynie wymysłem propagandy sowieckiej a potem rosyjskiej.

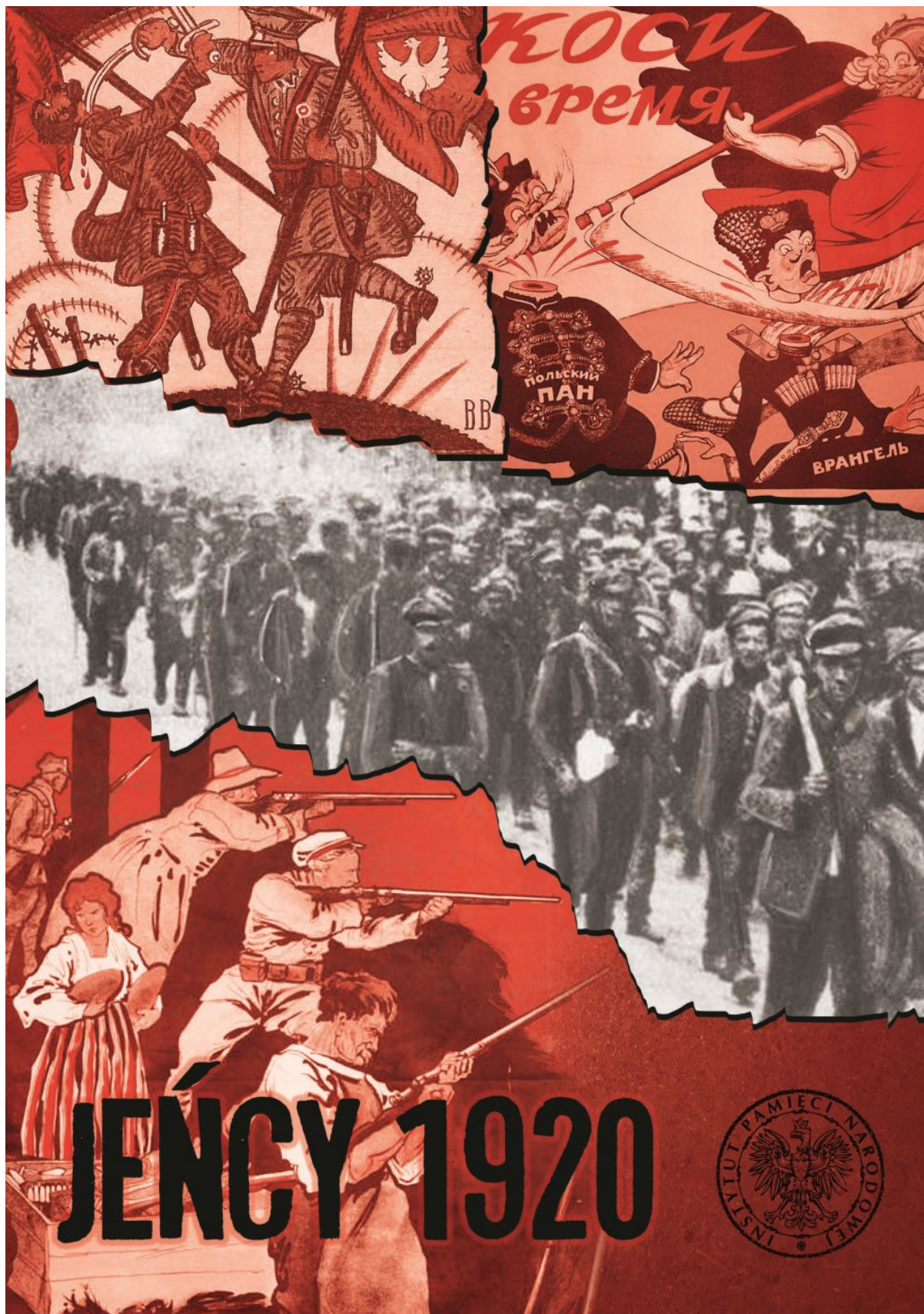
Adam Hlebowicz, dyrektor Biura Edukacji Narodowej zaprosił na wystawę IPN „Gorzki pokój. Traktat ryski 1921 r.”, którą będzie można zobaczyć na dziedzińcu Zamku Królewskiego w Warszawie od 16 marca do 26 kwietnia 2021 roku. – Staraliśmy się pokazać na wystawie nie tylko same negocjacje, które zaczęły się w Mińsku, potem były toczone w Rydze, ale pokazać skutki tego, co wówczas Polacy podpisali. Trzeba podkreślić, że to były najważniejsze samodzielne negocjacje polityczne Polski w XX wieku. Konsekwencje tego co wówczas podpisano miały skutki do roku 1989. Konsekwencje takie jak: pakt Ribbentrop

Mołotow, jak 17 września, jak „kłamstwo katyńskie”. Ta wystawa pokazuje spór jaki się toczył w Polsce wówczas pomiędzy koncepcją federacyjną Józefa Piłsudskiego, a koncepcją inkorporacyjną Romana Dmowskiego. Tego rezultaty widzimy w traktacie ryskim – zaznaczył Adam Hlebowicz. – Dlaczego gorzki pokój? - Staraliśmy się pokazać różne głosy, także punkt widzenia ukraiński i białoruski. Pokój w Rydze miał daleko idące konsekwencje dla Polski, ale dla całej Europy środkowo-wschodniej – podkreślił dyrektor Biura Edukacji Narodowej.

Wystawę będzie można oglądać w tym roku także w innych miastach m.in. w Krakowie, Gdańsku i Poznaniu.

Transmisja konferencji prasowej na kanale Youtube IPNtv

Jeńcy 1920

**Maciej Korcuć, Waldemar Rezmer, Zbigniew Karpus, *Jeńcy 1920*,
Kraków-Warszawa 2020, 264 s., ISBN 978-83-958671-4-9**

Publikacja nie jest przeznaczona do sprzedaży

PDF DO POBRANIA - WERSJA POLSKA

Spis treści

- Maciej Korcuć, *Wykorzystać - jeżeli to się okaże niezbędne. Jeńcy 1920 i Anty-Katyń*
- Waldemar Rezmer, *Jeńcy polscy w niewoli sowieckiej*
- Zbigniew Karpus, *Jeńcy sowieccy w niewoli w Polsce w latach 1919-1921*
- Aneksy
- Literatura

Военнопленные 1920

Maciej Korcuć, Waldemar Rezmer, Zbigniew Karpus, *Военнопленные*

**1920, przekład Igor Mielnikow, Kraków-Warszawa 2020, 280 s., ISBN
978-83-958671-9-4**

Publikacja nie jest przeznaczona do sprzedaży

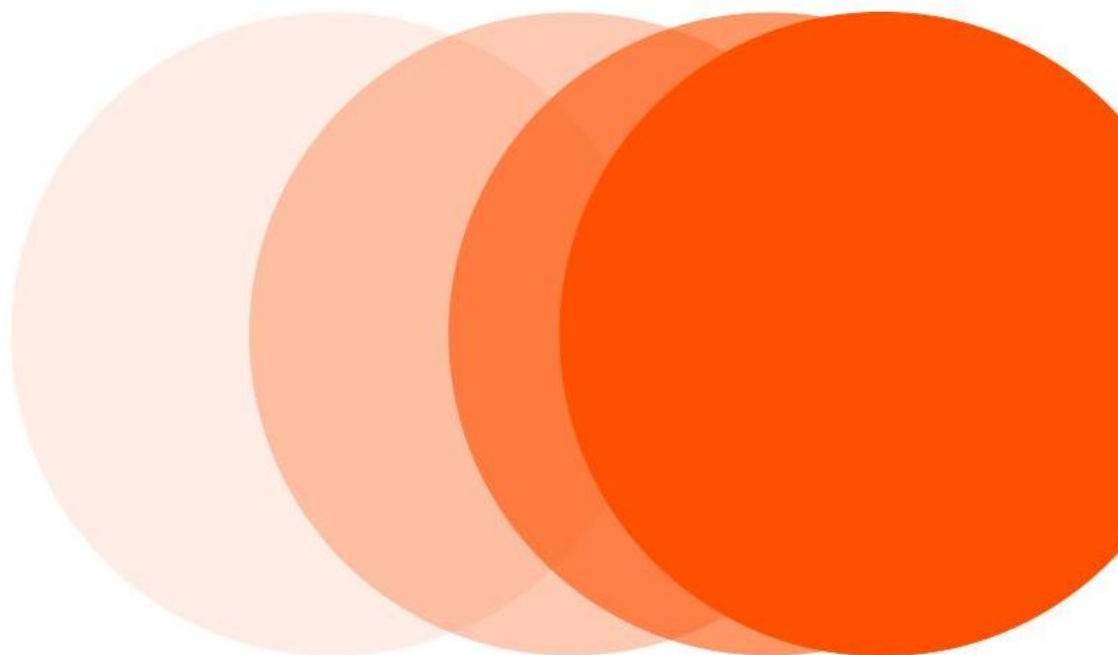
[PDF DO POBRANIA](#) - WERSJA ROSYJSKA

Maciej Urbanowski

ROK 1920 W LITERATURZE POLSKIEJ

Zarys monograficzny

PROGRAM
WSPIERANIA
PAMIĘCI
NARODOWEJ

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ

Rok 1920 w literaturze polskiej. Zarys monograficzny

[Maciej Urbanowski, Rok 1920 w literaturze polskiej. Zarys monograficzny, Warszawa 2020, 648 s., ISBN 978-83-8229-041-7](#)

Książka jest pierwszym tak obszernym opracowaniem tematu wojny polsko-

bolszewickiej w naszym piśmiennictwie. W publikacji omówione zostały najważniejsze dzieła poświęcone tej problematyce, od Stefana Żeromskiego przez Stanisława Rembeka i Józefa Mackiewicza, na Wiesławie Helaku kończąc. Przypominano też wiele, często znakomitych, tekstów, które zostały skazane na zapomnienie w czasach PRL.